

THE WORLD BANK

ธนาคารโลก

World Bank (WB)

เว็บไซต์	www.worldbank.org
ที่ตั้ง	วอชิงตัน ดี.ซี. สหรัฐฯ
ก่อตั้งเมื่อ	27 ธ.ค. 2488 โดยนายจอห์น เมนาร์ด เคนส์ และนายแฮร์รี เดกซ์เตอร์ไวท์
สมาชิก	188 ประเทศ
ประธาน	นาย David Malpass นักวิเคราะห์เศรษฐกิจชาวอเมริกันดำรงตำแหน่งในสมัยที่ 1 เมื่อ 9 เม.ย. 2562 (วาระ 5 ปี)

ภารกิจ WB ชื่อเดิม คือ ธนาคารเพื่อการบูรณะและพัฒนาระหว่างประเทศ (International Bank for Reconstruction and Development-IBRD) ก่อตั้งเมื่อ 27 ธ.ค. 2488 จากการประชุม United Nations Monetary and Financial Conference หรือ Bretton Woods Conference ที่เบรตตันวูดส์ สหรัฐฯ โดยประเทศมหาอำนาจในทวีปอเมริกาเหนือและยุโรป ซึ่งต้องการให้ WB เป็นทบวงการชำนัญพิเศษแห่งสหประชาชาติที่ให้ความช่วยเหลือประเทศกำลังพัฒนาทั้งด้านการเงินและการให้คำปรึกษาทางวิชาการและเทคนิค รวมทั้งนำเสนอแนวโน้มและการประเมินเศรษฐกิจโลก ประกอบด้วย 5 องค์กร ดังนี้

1. ธนาคารระหว่างประเทศเพื่อการฟื้นฟูบูรณะและพัฒนา (International Bank for Reconstruction and Development-IBRD) ทำงานร่วมกับรัฐบาลเพื่อให้ความช่วยเหลือด้านการพัฒนาแก่กลุ่มประเทศกำลังพัฒนารวมถึงไทย

2. สมาพันธ์การพัฒนาระหว่างประเทศ (International Development Association-IDA) ทำงานร่วมกับรัฐบาลเพื่อให้ความช่วยเหลือด้านการพัฒนาแก่กลุ่มประเทศรายได้ต่ำ เช่น ลาว มองโกเลีย กัมพูชา

3. บรรษัทการเงินระหว่างประเทศ (International Finance Corporation-IFC) ร่วมกับภาคเอกชนในโครงการพัฒนาขนาดใหญ่ อาทิ สนับสนุนโครงการโรงไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ของบริษัทโซลาร์เพาเวอร์ (โคราช 1) จำกัด

4. สถาบันประกันการลงทุนแบบพหุภาคี (Multilateral Investment Guarantee Agency-MIGA) ทำหน้าที่รับประกันความเสี่ยงในการลงทุนโครงการเพื่อการพัฒนาที่มีความเสี่ยงสูง อาทิ โครงการพลังงานไฟฟ้าจากน้ำเขื่อนน้ำเทิน 2 ที่ลาว

5. International Centre for the Settlement of Investment Disputes (ICSID) ประสานงานเพื่อการลงทุนในประเทศที่มีความขัดแย้งรุนแรงและสงครามกลางเมือง (ไทยเป็นสมาชิกทุกองค์กร ยกเว้นองค์กรที่ 5)

ทั้งนี้ WB จะเผยแพร่รายงานการคาดการณ์อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจระดับโลก ระดับภูมิภาค และระดับประเทศ ในช่วง เม.ย. และ ต.ค. ของทุกปี พร้อมกับเสนอแนะนโยบายในการบริหาร นโยบายการเงิน และจัดการเศรษฐกิจมหภาค นอกจากนี้ ยังมีการส่งผู้แทนเข้าศึกษาและประเมินเศรษฐกิจแต่ละประเทศในโครงการ Country Surveillance เป็นประจำทุกปี อีกทั้งจัดการประชุมระดับผู้บริหารกับกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund-IMF) โดยเชิญ รมว.กระทรวงการคลังและผู้ว่าการธนาคารกลาง นักวิชาการ ภาคธุรกิจ และภาคประชาสังคมเข้าหารือประเด็นด้านเศรษฐกิจโลก ปีละ 2 ครั้ง คือ ช่วง เม.ย. และ ต.ค.

ในปี 2562 เป็นปีแรกที่ WB มีการสอดแทรกประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมเข้าสู่แนวทางการดำเนินนโยบายการเงินและการคลัง และเน้นให้แต่ละประเทศปฏิรูปเชิงโครงสร้างเศรษฐกิจและกระตุ้นการลงทุนภาคเอกชนที่ชะลอตัวจากสงครามการค้า อีกทั้งภาครัฐควรดำเนินนโยบายเศรษฐกิจมหภาคที่มีประสิทธิภาพในการกระตุ้นเศรษฐกิจอย่างแท้จริง ส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อปรับปรุงการผลิตสินค้าและบริการ พัฒนาคุณภาพสถาบันทางเศรษฐกิจ ตลอดจนเสริมสร้างการรองรับผลกระทบจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ รวมถึงกระตุ้นการขยายตัวในภาคการเกษตรในประเทศที่มีสัดส่วนประชาชนในชนบทสูง นอกจากนี้ WB ยังกังวลกับปัญหาภาวะหนี้ระดับสูงทั่วโลก รวมทั้งความตึงเครียดทางการค้าระหว่างสหรัฐฯ และประเทศคู่ค้า ตลอดจนความไม่แน่นอนของกรณีการออกจากสมาชิกภาพสหภาพยุโรปของสหราชอาณาจักร (Brexit) ว่าอาจเป็นภัยคุกคามต่อการเติบโตและการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก

WB ยังถูกวิพากษ์วิจารณ์อย่างหนักจากการดำเนินงานที่ไม่เป็นไปตามหลักประชาธิปไตยและกำลังเผชิญวิกฤตในการสนับสนุนการค้าเสรี โดยมีการเรียกร้องให้ WB ดำเนินงานที่เอื้อประโยชน์ให้ทุกประเทศอย่างเท่าเทียม เพราะเห็นว่าการดำเนินงานในลักษณะดังกล่าวของ WB ขัดต่อหลักประชาธิปไตย และเน้นการเอื้อประโยชน์ต่อกลุ่มทุนในประเทศพัฒนาแล้วซึ่งจะซ้ำเติมความเหลื่อมล้ำระหว่างประเทศให้รุนแรงขึ้นในช่วงภาวะเศรษฐกิจโลกกำลังชะลอตัว อีกทั้งประธาน WB ที่มาจากการเลือกตั้งมักถูกขึ้นนำโดยสหรัฐฯ และสหรัฐฯ มีสิทธิใช้อำนาจยับยั้ง (veto power) แต่เพียงฝ่ายเดียว นอกจากนี้ ยังมีการวิพากษ์วิจารณ์ว่า WB เผชิญวิกฤตด้านการดำเนินงานเพื่อสนับสนุนโลกาภิวัตน์และเศรษฐกิจการค้าเสรี เนื่องจากสงครามการค้าทำให้เศรษฐกิจโลกชะลอตัวอย่างมีนัยสำคัญ ตลอดจน WB ล้มเหลวในการคาดการณ์ว่าจะเกิดสงครามการค้า

ความร่วมมือกับไทย

ไทยเข้าเป็นสมาชิกลำดับที่ 48 เมื่อ 3 พ.ค. 2492 ได้รับเงินกู้จาก WB ครั้งแรกปี 2493 จำนวน 25 ล้านดอลลาร์สหรัฐสำหรับโครงการบูรณะรางรถไฟโครงการปรับปรุงท่าเรือกรุงเทพฯ และโครงการพัฒนาระบบชลประทานของแม่น้ำเจ้าพระยา จากนั้นปี 2545 เป็นต้นมาความสัมพันธ์ไทย-WB ก้าวหน้ามาสู่ภาคพัฒนา มีการแลกเปลี่ยนความรู้ด้านการพัฒนาและการให้คำปรึกษาผ่านโครงการความร่วมมือเพื่อการพัฒนาประเทศ (Country Development Partnership-CDP)

ปัจจุบัน ไทย-WB พัฒนาแนวทางการร่วมมือในรูปแบบ Country Partnership Strategy (CPS) ซึ่งเป็นรายงานประเมินการดำเนินงานของ WB ในการให้ความช่วยเหลือไทยตามยุทธศาสตร์ Thailand-World Bank Group Partnership for Development และยึดแนวทางตามนโยบายของรัฐบาลและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของไทย